

hollands noorderkwartier

jaargang 19
nummer 4
december 2005

aflevering **63**

Hollands 1965
NoorderKwartier
66676869707172737475
1965
76777879808182838485
40 jaar
86878889909192939495
96979899200001020304
2005
hollands
noorderkwartier

In dit nummer o.a.:
40-jarig jubileum HNK
Ontstaansgeschiedenis RK-kerkhof Oudorp
Interview 40 jaar archiefonderzoek
Een dam te ver – burenruzie in Broek op Langedijk
40 Alkmaarse brouwers
Familie van Waalewijn?

ISSN: 1383-6773

Graag wil ik u even bijpraten over belangrijke ontwikkelingen in onze vereniging. Onze verenigingsavonden worden nog steeds gehouden in *De Rekere*. Toen wij vernamen dat het gebouw wordt afgebroken zijn we naarstig op zoek gegaan naar een nieuwe lokatie. Die hebben wij, denken we, gevonden en binnenkort, als de afspraken vastliggen, dan hoort u van ons.

Dit verenigingsjaar vieren wij op zaterdag 15 oktober ons 40-jarig bestaan en daar willen we een klein feestje van maken. Een spreker met een bijzonder onderwerp is uitgenodigd; onze zusterverenigingen komen op bezoek en er is gelegenheid voor een hapje en een drankje. Voor deze feestelijke gelegenheid komen we met een CD-rom. U leest hierover in dit blad. Ik zal hem zeker aanschaffen en hopelijk u ook. Schrijf dan wel even in, want... op is op.

Ons programma voor de aankomende periode is vol afwisseling. Iedereen is druk doende geweest om u een goed programma te bieden. Ik wil de mensen bedanken die zich zo hebben ingezet en de mensen die dit blad produceren, ja daar heb ik wel bewondering voor.

Als uw nieuwe voorzitter kan ik zeggen dat ik in een leuke groep mensen terecht ben gekomen. Onderzoekers maar ook doeners en dat maakt dat je nog meer enthousiast aan een klus wil beginnen.

U kunt ons straks vinden bij allerlei evenementen, zoals op 8 oktober waar we met een *stand* staan in de bibliotheek en ook tijdens de Open Monumentendagen zijn we present in de Grote Kerk in Alkmaar.

Natuurlijk geven we voorlichting aan mensen die met hun onderzoek willen gaan beginnen. We helpen ze op pad en 't is leuk te merken dat steeds weer nieuwe uitdagingen aan de orde zijn. Zo werd ik gebeld door een makelaar in de regio die nu eens iets heel anders in de makelaarkrant aan de orde wil stellen. Ook daarin kun je genealogische paden bewandelen.

Of het nu gaat over de achtergrond van huizen of van mensen, het is een spannende ontdekkingsreis waar we dolgraag allemaal aan deelnemen.

Programma

voor de feestelijke bijeenkomst ter ere van het 40-jarig bestaan van afdeling Hollands Noorderkwartier op **zaterdagmiddag 15 okt. 2005** in de grote zaal van **ontmoetingscentrum De Rekere, Muiderwaard 396, Alkmaar.**

14.00 uur	Ontvangst voor leden, medewerkers, oud-medewerkers, bestuursleden, oud-bestuursleden en enkele genodigden, met een kopje koffie of thee en een traktatie.
14.00 - 15.00 uur	Opening door de voorzitter.
De doop van de HNK-CD-rom.
Enkele korte toespraken.
15.00 - 16.00 uur	Lezing door de heer Peter Bitter, medewerker bij de afdeling Monumentenzorg en Archeologie van de gemeente Alkmaar, getiteld <i>Alkmaarders uit de put; archeologisch onderzoek naar huizen en huisraad</i> . Aan de hand van enkele voorbeelden worden de bouwtechniek en de indeling van de huizen uit de 14 ^e tot en met de 18 ^e eeuw geschetst en wordt ingegaan op vondsten en bijbehorend huisraad. Ook komen enkele boedelinventarissen aan de orde. Aangezien er de laatste jaren in Alkmaar weer fraaie vondsten zijn gedaan, zal deze lezing - verlicht met een powerpointpresentatie - menigeen weten te boeien.
16.00 - 17.30 uur	Gezellig samenzijn onder het genot van een drankje en een hartig hapje.
Mogelijkheid voor het afhalen van de bestelde HNK-CD-rom.
17.30 uur	Sluiting

OPROEP voor de leden

Wil Hermanus

Zoals u kunt lezen vindt de jubileumbijeenkomst plaats op 15 oktober. Deze feestelijke middag wordt speciaal voor u georganiseerd. Alle leden, medewerkers, oud-medewerkers en oud-bestuursleden willen we eens extra verwennen. In verband met de organisatie verzoeken wij u daarom vriendelijk om **voor 8 oktober a.s.** aan de secretaris kenbaar te maken of u de bijeenkomst denkt bij te wonen.

U kunt dit op alle mogelijke manieren doen; via de vertrouwde brievenbus door middel van een kaartje of een briefje, via e-mail naar ngv.hnk@planet.nl, via de telefoon 072-5154716, of aan de deur Wipmolen 10, 1823 GB Alkmaar.

Geef u op en noteer alvast deze datum in uw agenda, want het belooft een gezellige middag te worden!

Afdelingsavonden en jubileum in seizoen 2005-2006

De bijeenkomsten vinden plaats in de bovenzaal van ontmoetingscentrum 'De Rekere', Muiderwaard 396 te Alkmaar, naast het winkelcentrum. De zaal is open om 19.30 uur en lezingen beginnen om 20.00 uur. Dit seizoen zullen de verenigingsavonden op **woensdag** of **donderdag** plaatsvinden. De data zijn geprikt en voor sommige avonden is reeds een spreker gecontracteerd. In de volgende nummers volgt meer informatie. U kunt alvast het volgende in uw agenda noteren:

za. 15 okt. 2005 's middags: **Jubileumviering** 40-jarig bestaan

do. 10 nov. 2005 Leden-raadpleging i.v.m. najaars-vergadering NGV.
Lezing *'Misdaad in de Middeleeuwen'* door D. Berents.
In het verleden was het patroon van de misdaad heel anders dan tegenwoordig. Zo kwamen de vermogensmisdrijven, die nu de grootste categorie in de criminele statistiek vormen, in de middeleeuwen veel minder voor. Geweldpleging en doodslag waren juist relatief veel talrijker. Ook politieke misdrijven hadden een groter aandeel. Dat alles heeft te maken met de manier waarop de middeleeuwse samenleving in elkaar zat. Dr. D. A. Berents werd al op zeer jeugdige leeftijd gefascineerd door alles wat niet mag. Hij schreef een aantal boeken over middeleeuwse criminaliteit. Hij zal tijdens

deze lezing schetsen hoe de criminaliteit zich in de late middeleeuwen ontwikkelde en hoe dat samenhangt met de sociaal-economische en culturele omstandigheden. De middeleeuwen staan bekend om hun wrede en bizarre straffen. De spreker zal uiteenzetten wat daar van waar was en hoe de straffen zich verder ontwikkelden. Tegelijk laat hij afbeeldingen zien. Na de pauze bekijken we een aantal vonnissen om te zien hoe de misdaad en straf er in de praktijk uitzagen. Verder is er natuurlijk gelegenheid tot het stellen van vragen. Heeft u zelf voorbeelden gevonden bij uw onderzoek? Neemt u deze dan mee ter illustratie en laat ons hiervan meegenieten op deze avond vol schurkenstreken.

wo. 11 jan. 2006 Contactbijeenkomst-Beginnersavond-Bibliotheek

wo. 8 feb. 2006 Spreker

wo. 8 mrt 2006 Contactbijeenkomst-Beginnersavond-Bibliotheek

wo. 12 apr. 2006 Jaarvergadering

Voor u gelezen

P. D. Aaij

Huppeldepup, afd. Groningen, jaargang 12, nummer 2:

- **Werk, water en wafels**, door Henk Werk te IJmuiden.
Een verhaal van de familie Werk-Huizinga, bakkers van poffertjes, oliebolletjes en beignets op de kermissen in Groningen, Friesland en Drente (1850-1961) met een overzicht van vier generaties Werk.

Afd. Amersfoort en omstreken, jaargang 14, nummer 2:

- **Amerfoorters in het voetspoor van Willem Barentsz**, door Anja Bousema. Verklaring van een akte, gevonden in het gem. archief Amersfoort, die iets nieuws toevoegt aan wat al bekend is.

GeneVer, jaargang 8, nummer 1, febr. 2005-06-03

- **Het Lazaret en het 'Frans Kerkhof' te Limbricht, snijpunt van Europese geschiedenis**, bron: artikel van drs. Boselie, stadarchivaris.
Een kleine geschiedenis van het rustieke dorp Limbricht 1813-1814.

Koggenland, jaargang 20, aflevering 1:

- **Overleden in gevangenschap**, door Gerard Schrande.
De levensloop van Jan Symonszn. Schrande, zeeman, sloeperman en harpoener, zoon van de zeeloods Sijmon Schrande (alias Ratel) en Lijsbeth Maertens Dik met een beschrijving van een risicovolle walvisvaart.

In Tijdschrift Oud Alkmaar, jrg. 29, nr. 1:

- **Schelphoek, stukje Alkmaarse binnenstad met een rijke historie**, door Henk de Visser

In Historische Vereniging Texel, nummer 74, maart 2005

- **Bewaaierig weer en hangkonterige schapen**, door P.A. Bakker/J.H. Vosjan/C. en J.S. Dijt en hun streven naar verbetering van het Texelse schaap

Op de site www.kwartierstraat.nl vindt u vele kwartierstaten en stambomen uit heel Nederland.

In de uitgegeven verenigingsbladen van het afgelopen kwartaal staan o.a. de volgende parentelen / kwartierstaten / stamreeksen uitgewerkt:

van Haperen / Maas	<i>West-Nrd.Brabant, periodiek 2005-1</i>
Trommelen / van Mierlo	<i>Gepermeteerd, jaargang 7, nr. 25</i>
Vermolen	<i>idem</i>
Hemelrijk	<i>NoordKOPstukken, jaargang 19, nr. 2</i>
Derksen / Eggen	<i>Kwartier van Nijmegen, jaargang 14, nr. 2</i>
Hoeksma / Postma	<i>afd. Friesland Achtkarspelen, jrg. 10, nr. 2</i>
van der Kruk / Roozenburg	<i>afd. Delfland, jaargang 14, nr. 1</i>
Eppingbroek (-broek)	<i>Achterhoek/de Liemers, jrg. 13, nr. 2</i>
Annemarie Jorritsma-Lebbink	<i>afd. Flevoland, jrg. 21, nr. 1</i>
van Wijhe	<i>Twente Genealogisch, jrg. 21, nr. 2</i>
Klos (penningmeester van...)	<i>Zaanstreek-Waterland, nr. 60 mrt. 2005</i>
Martinus	<i>Threant, jaargang 16, nr. 1 en 2</i>

De in dit artikel genoemde periodieken kunt u vinden in de bibliotheek van onze afdeling.

40 jaar genealogisch en historisch onderzoek

Marry Luken

Het aantal dinsdagavonden dat Simon Zuurbier niet in het Alkmaars archief te vinden is, is op één hand te tellen. En als er zomers geen avondopenstelling is, tref je hem er minstens één dag per week aan sinds hij zijn loopbaan bij Corus heeft beëindigd. Alleen zijn vakantie kan hem van archiefbezoek weerhouden.

Simon Zuurbier doet al veertig jaar systematisch genealogisch en historisch onderzoek en in het kader van het jubileum van onze afdeling leek het de redactie een aardig idee hem eens wat vragen te stellen over zijn hobby.

Klopt het echt dat je al 40 jaar genealogisch onderzoek doet? Dan moet je al jong begonnen zijn met deze hobby en dat is niet zo gebruikelijk.

Het is op de kop af 40 jaar geleden, want in de zomer van 1965, direct na mijn studie, ben ik begonnen met het verzamelen van gegevens.

Waarom begon je er toen mee?

In die tijd had een oudoom van mij, Stendert Zuurbier, gegevens verzameld van de familie. Er waren stukken in de familie bewaard gebleven, en familieleden hadden hem zelf informatie verschaft. Hij had dat in kaart gebracht en daarover in de familie een schrijven rondgestuurd. Het ging niet om de alleroudste generaties, maar om de recentere.

Wat vond je daar zo bijzonder aan?

Mijn nieuwsgierigheid werd gewekt, niet zozeer naar wat hij had uitgezocht, maar vooral naar de 'witte vlekken'. Het was voor mij een soort puzzel die niet compleet was. Daarom besloot ik de herkomst en spreiding van de familie verder te onderzoeken.

Simon Petrus Anthonius Zuurbier

1944 geb. Egmond-Binnen
1965 gestart met genealogie en historisch onderzoek
1969 lid Werkgroep Oud-Castricum
1975 uitgave genealogie Suurbier-Zuurbier
1978 uitgave eerste Jaarboekje
1978-heden hoofdredacteur Jaarboekje
1991-2003 voorzitter Werkgroep Oud-Castricum
2004-heden bestuurslid Vrienden van het Archief

Hoe pakte je het aan?

In eerste instantie ging ik naaste familieleden interviewen. Ik werkte toen al bij Hoogovens en het toeval wilde dat er bij mij op de afdeling een naamgenoot werkte, Nico Zuurbier, die ook enthousiast werd. Het eerste jaar ging hij naar het archief in Haarlem om de Burgerlijke Stand (1811-1882) na te pluizen op Zuurbieren en heeft toen een grote bijdrage geleverd. Daarna raadpleegde ik de doopboeken van de R.-K.-parochies in Egmond-Binnen en Uitgeest. Bovendien ging ik naamgenoten in Noord-Holland interviewen.

Jullie gingen wel fanatiek aan de slag. Je hebt zeker in sneltreinvaart alle gegevens van de hele familie boven water gekregen?

Niet helemaal, want in maart 1966 moest ik in dienst. Dat duurde tot eind 1967. Daardoor kon ik minder interviews doen en minder gegevens uitwerken. Ik was in die tijd wel in de gelegenheid om deel te nemen aan de cursus 'Plaatselijke en Streekhistorie voor Noord- en Zuid-Holland' die in Haarlem werd gegeven. Omdat mijn onderzoek zich niet beperkte tot de eigen familie, maar ik geïnteresseerd was in de spreiding van de familienaam Zuurbier en de spellingvariant Suurbier, heb ik tijdens mijn diensttijd wel in het archief in Zwolle naar de familie Suurbier kunnen zoeken omdat er aanwijzingen waren dat die uit Onna (bij Steenwijk) afkomstig was. Maar in Zwolle bleek toch dat ik niet op het goede spoor zat.

En toen je diensttijd erop zat?

Mijn eerste bezoek aan het archief aan de Oudegracht in Alkmaar was op donderdag 5 januari 1967 en ...

Weet je dat nog tot op de dag nauwkeurig?

Ik ben gewend om alles in m'n agenda te noteren, dus niet alleen de afspraken die ik maak, maar ook achteraf op te schrijven waar ik geweest ben. Ook alle interviews die ik gedaan heb staan daarin. En die agenda's bewaar ik altijd. Het archief in Alkmaar was betrekkelijk nieuw. Het was geopend in 1966 en toentertijd ook op zaterdagochtend open. Ik werd gaandeweg een vaste bezoeker op die zaterdagochtend. Andere vaste bezoekers waren de heren P. Boer en S.H. van Drunen. En de archiefmedewerkers waren de heren Rombach, Baart de la Faille en Elout. De archivaris in die tijd was Th.P.H. Wortel.

Vooral in 1968 was ik zeer intensief bezig met de voortzetting van het onderzoek naar de families Suurbier en Zuurbier.

Ik heb je boekwerkje over de familie Suurbier-Zuurbier wel eens geraadpleegd, maar dat is pas in 1975 uitgegeven. Had je daar eind jaren zestig nog geen tijd voor?

Op 20 september 1969, ik weet deze datum ook nog precies want die dag werd mijn zoon Maurice geboren, moest ik nog een of andere boodschap doen in Castricum en kwam ik toevallig langs de plek waar de Werkgroep Oud-Castricum bezig was met een archeologische opgraving. Die werkgroep was in 1967 opgericht en omdat er veel uitbreidingsplannen waren, verwachtte men op de bouwterreinen interessante oudheidkundige zaken te vinden. Mijn belangstelling was gewekt en op diezelfde dag heb ik me bij deze groep aangesloten. Ik heb destijds zelf ook regelmatig meegewerkt aan zo'n opgraving en ik moet zeggen dat het een bijzondere ervaring is als je iets vindt uit de Romeinse tijd.

Omdat ik van meet af aan niet alleen geïnteresseerd was in de namen en jaartallen van mijn voorvaders, maar vooral wilde weten hoe men leefde en wat men deed, geplaatst in de tijd, vond ik pas in 1975 de tijd rijp om mijn boekwerkje uit te geven. Ik had inmiddels ook contacten gelegd met nazaten van familieleden die naar Amerika geëmigreerd waren. In november van dat jaar, bij het uitkomen van het boekje, heb een reünie georganiseerd van de familie Zuurbier in Het Gulden Vlies in Alkmaar met een uitgebreide expositie over geschiedenis van onze familie.

Sommige onderzoekers vinden dan dat ze klaar zijn. Jij blijktbaar niet...

Als je drijfveer is om je eigen voorouders in kaart te brengen, kan dat inderdaad het geval zijn. Ik vind mijn voldoening echter in het oplossen van puzzels. En ik beperk me daarbij niet tot genealogie. In die tijd verlegde ik mijn aandacht meer naar de historie van Castricum en Castricumse families en begon voor de werkgroep systematisch onderzoek te doen. Daardoor wordt het archief onderzoek als het ware *eindeloos*.

M'n of meer bij toeval had ik in een wereldatlas op een klein eilandje ten oosten van Siberië de Kaap Castricum gevonden en ik dacht *dit kan geen toeval zijn*. Castricum is een markante naam, dus naar mijn idee moest er een verband zijn. Ik ben dat toen gaan uitzoeken en het bleek dat de VOC in 1643 twee schepen heeft uitgerust om op zoek te gaan naar de *goud- en zilvereilanden*, omdat het verhaal ging dat voorbij Siberië ergens eilanden zouden zijn waar het goud en zilver voor het oprapen zou liggen. Die eilanden vonden ze natuurlijk niet, maar wel een paar andere. En de noordkaap van een ervan heeft de naam Kaap Castricum gekregen.¹

¹ Jaarboekje Oud Castricum nr. 1, jrg. 1978

Archiefonderzoek is leuk, maar je wilt uiteindelijk wel iets *doen* met het resultaat. Je wilt het ook delen met anderen. En dit had tot gevolg dat we op het idee kwamen om een jaarboekje uit te geven. Het mes sneed aan twee kanten: we konden de donateurs die ons werk financieel mogelijk maakten iets tastbaars geven, en we konden voorkomen dat de schat aan informatie die we verzameld hadden weer in kasten zou verstoffen.

We besloten ook om ieder jaar de geschiedenis en stamboom van een Castricumse familie te publiceren. In het begin deed ik het archiefonderzoek voor de werkgroep alleen, maar later sloten anderen zich aan. Al vele jaren gaan we iedere dinsdagavond met een groepje naar het archief in Alkmaar.

Voor de publicaties verzamelen we ook familiefoto's en hiervoor ga ik bij veel mensen op bezoek. Ik schat dat ik in de loop der tijd wel zo'n 400 interviews heb afgenomen.

Hoe gingen jullie te werk? Hebben jullie steeds een Castricumse familie geselecteerd en vervolgens in de Burgelijke Stand en de DTB's alle gegevens gezocht?

Gedeeltelijk. Er zijn van Castricum redelijk wat bronnen, maar de doopboeken uit de periode 1750-1800 zijn, waarschijnlijk tijdens de Slag bij Castricum in 1799, verloren gegaan. Om deze leemte te vullen, zijn we aangewezen op andere bronnen. We inventariseren bijvoorbeeld notariële en oud-rechterlijke aktes en maken die toegankelijk. Hiervan hebben we profijt bij het onderzoek naar elke Castricumse familie.

We hebben ook een reconstructie gemaakt van Castricum rond 1830. Het officiële kadaster ging dat jaar van start en er werd in datzelfde jaar een volkstelling gehouden; deze bronnen bieden een schat aan gegevens. We hebben dat geïnventariseerd en zodoende hebben we een goed beeld van wie waar woonde, welk beroep en godsdienst ze hadden.

Waar zijn jullie, naast een Castricumse familie, momenteel mee bezig?

Momenteel werken we aan de reconstructie van alle families die in de periode 1700-1830 in Castricum en Bakkum woonden. Aan deze families wordt vervolgens het bezit in die periode van huizen en percelen grond, met de bijbehorende veldnamen, gekoppeld.

Je hebt zoveel jaar ervaring. Is er iets wat je beginnende genealogen kan meegeven?

Neem de tijd om altijd nauwkeurig de bronnen te noteren die je geraadpleegd hebt, zodat je die eventueel nog weer eens kunt naslaan. Bijv. als je bij nader inzien toch de doopgetuigen wilt weten. Beginnende onderzoekers gunnen

zich vaak de tijd niet om dit te doen. En als in tweede instantie de bron moet worden opgezocht kost dit nodeloos veel tijd.

Heb je je in al die jaren nooit tijd gegund om je eigen kwartierstaat uit te zoeken?

Eigenlijk ben ik daar nooit gericht mee bezig geweest, maar heb een en ander in de verloren uurtjes uitgezocht. Mijn kwartierstaat is gepubliceerd in Kwartierstaten deel 1 dat door Hollands Noorderkwartier in 1990 is uitgegeven. Bij de geboorte van mijn kleinkinderen heb ik voor hen een kwartierstaat gemaakt en laten inlijsten. Daarvoor moest ik nog wel de kwartieren van de 'koude kant' erbij zoeken. Mijn drie zoons hebben kinderen, maar toch hoefde ik maar van twee 'koude kanten' de voorouders uit te zoeken, want toevallig vormen de partners van twee zoons een tweeling, dus hun kinderen hebben allemaal dezelfde grootouders.

Als je 40 jaren onderzoek in ogenschouw neemt, wat vond je dan opmerkelijk?

Die Kaap Castricum waarover ik verteld heb. Maar wat ik ook heel leuk heb gevonden, zijn de familiecontacten die ontstaan zijn door het onderzoek naar de familie Zuurbier. Amerikaanse familieleden zijn diverse keren in Nederland geweest en hebben bij mij thuis geloged en omgekeerd zijn wij in de VS bij familie op bezoek geweest.

En nu ik er over nadenk, vond ik het onderzoek naar de stamvader van de Castricumse familie Res ook wel verrassend. Alle naamgenoten in Nederland zijn terug te voeren op ene in Zaandam geboren Bernardus Res. Deze Bernardus kwam in 1828 als plattelands heelmeeester naar Castricum. Hij woonde eerst in Zaandam met zijn ouders en broer en werkte een aantal jaren bij chirurgijn Hendrik Tobbe in Zaandijk. Daar deed hij ervaring op en studeerde in z'n vrije tijd. Min of meer bij toeval ontdekte ik het antwoord op de vraag waarom hij in Castricum terecht kwam.

In 1825 verzocht hij de 'Provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toezicht in Noord-Holland' te Haarlem examen te mogen afleggen als heelmeeester. Hij slaagde voor de meeste vakken, echter voor farmacologie en algemene ziektekunde moest hij herexamen doen. In de notulen van deze provinciale commissie konden we aardig volgen hoe Bernardus zich door de examens worstelde, diverse herkansingen kreeg en het regelmatig met de zenuwen te kwaad had. Hij kreeg toestemming om het examen schriftelijk i.p.v. mondeling te doen. In het voorjaar van 1828 slaagde hij alsnog en werd bevorderd tot heelmeeester voor het platteland. Net in die tijd was Castricum verstoken van genees- en verloskundige hulp en had de gemeenteraad besloten

een toelage te bieden van 150 gulden per jaar voor het verkrijgen van geneeskundige hulp. Voor deze uitgave moest Castricum toestemming hebben van Gedeputeerde Staten. En door deze samenloop van omstandigheden gebeurde het dat Bernardus kort daarna zijn praktijk in Castricum begon.

Enig idee wanneer je ermee gaat ophouden?

Nou voorlopig nog niet. Ik heb zeker nog 5 jaar nodig om al het materiaal uit te werken dat ik thuis heb liggen.....

Genealogische publicaties (te raadplegen in het Regionaal Archief Alkmaar):

Het geslacht Suurbier-Zuurbier, uitgegeven in 1975.

De afgelopen jaren zijn in de jaarboeken van Oud Castricum artikelen verschenen over de Castricumse families Brakenhoff, Breetveld, Duinmeijer, Glorie, De Graaf, Groentjes, Hollenberg, Liefsting, Meijne, Res, Scheerman, Schermer, Stet, Stuifbergen, Twisk, Veldt, De Winter, Zonneveld en Zoontjes.

VRAAG ► ◀ ANTWOORD

Deze rubriek staat ten dienste van leden die met hun onderzoek zijn vastgelopen. Mocht u aanwijzingen hebben om het onderzoek van de vraagsteller vlot te trekken, dan hopen we dat u de redactie hiervan in kennis wilt stellen zodat we de reacties kunnen publiceren.

Vraag: **Brouwer**

Jan Brouwer (sluiswachter en polderbode te Markenbinnen) en Maartje Heijn kregen negen kinderen. Twee zonen uit dit gezin zijn tot nu toe voor mij, ondanks alle naspeuringen, onvindbaar gebleven. Het gaat om:

Cornelis Brouwer, varensgezel, geboren te Markenbinnen, gem. Uitgeest op 21 november 1844. *In het Bevolkingsregister van Uitgeest wordt Cornelis uitgeschreven als vertrekkend per 20 juli 1879, hij was toen 34 jaar. Er wordt echter niet bij vermeld waar hij naar toe gaat. Ook in Amsterdam kan ik hem niet vinden.*

Dirk Brouwer, timmerman, geboren te Markenbinnen, gem. Uitgeest op 19 september 1858. *Op 5 januari 1877 gaat Dirk als timmermans knecht inwonen bij zijn broer Hendrik en zijn zuster Jannetje in Aalsmeer. Op 30 april 1883 wordt Dirk weer ingeschreven in Uitgeest, hij woont dan opnieuw bij zijn ouders in Markenbinnen, waar dan alleen zijn jongste zuster Ariaantje nog thuis is. Als op 1 april 1887 Ariaantje trouwt, is Dirk getuige. Hij wordt vermeld als "timmerman, 28 jaar, woonachtig te Uitgeest". En verder ben ik hem kwijt.*

Wie van de lezers kan mij een aanwijzing in de goede richting geven?

Arian Brouwer, Ruysdaellaan 5, 1399 GE Muiderberg e-mail: arian.brouwer@inter.nl.net

Weer stamboomzwendel

Via de voorzitter van de NGV-afdeling Land van Cuijk en Ravenstein bereikte ons het verontrustende bericht dat er opnieuw een geval van oplichting gemeld is. Ditmaal niet onder de vlag van Louter of Heraldica, maar een aanbieding van de Stichting Genealogie Nederland. De brief bevat onzin over het levenswerk van de voorzitter van die stichting en een aanbieding van 'De Kroniek van het oude geslacht' voor € 49,95. Het adres is dezelfde als van Van der Aa, die in het verleden velen dupeerde en veroordeeld werd voor oplichterij. Het lijkt erop dat deze aanbiedingen niet alleen in Nederland, maar ook in België en Duitsland plaatsvinden.

Mocht u een dergelijke aanbieding ontvangen, dan kunt u het beste contact opnemen met onze vereniging. Zie ook: www.vvf-brussel.be

Uitgave bidprentjes-CD door NGV-afd. Zuid-Limburg

Op zaterdag 8 oktober a.s. tijdens de Parkstad Heemkunde dagen (8 en 9 okt.) in het Roda-stadion te Kerkrade zal de NGV-afdeling

Zuid-Limburg haar tweede bidprentjes-CD presenteren. Deze CD met meer dan 200.000 bidprentjes bevat naast de gecorrigeerde en aangevulde gegevens van de vorige CD (meer dan 100.000 bidprentjes) die in 2001 verscheen, de bidprentjes uit de verzameling van pastoor Joseph Penders zaliger. De collectie is nu in beheer bij de Pastoor Joseph Penders Stichting.

Joseph Penders geboren in Dieteren was priester in Haelen, Meijel, Blerick-Boekend, Swartbroek en Heel. Uit deze plaatsen komen zeel veel prentjes voor. Via andere priesters en verzamelaars kreeg hij veel prentjes uit de rest van Nederlands en Belgisch Limburg en Brabant.

De CD kost €12,50 voor NGV-leden en € 15 voor niet-leden.

Kun je met het originele hoesje van de eerste CD aantonen dat je de eerste bidprentjes-CD aangeschaft hebt dan krijg je €5 korting! Verzendkosten in Nederland zijn €1,50.

Bestellen kan door €14 resp. €16,50 over te maken op giro 7750968 t.n.v. Arno Griens te Landgraaf ov.v. 'NGVZLB3' en uw postcode EN huisnr.

Arno Griens, beheerder data-bestanden, NGV-afd. Zuid-Limburg.

Inleiding

In hun hoedanigheid als lid van de werkgroep COOG (Coördinatie Onderzoek Oud Geestmerambacht), hebben Ger Kalverdijk en Annie Stierp enige tijd geleden een tiental boeken van de Hoge Vierschaar (rechtbank) van het Baljuwschap van de Nieuwburgen bestudeerd. Daarbij stuitte zij op een interessant voortslepend proces dat betrekking had op een dam in de Achterburggracht van Broek. Ger Kalverdijk schreef er een uitgebreid artikel over in twee nieuwsbulletins van COOG. De burenruzie speelt zich af in Broek en in de processtukken komen diverse ingezetenen van Broek op Langedijk voor. Omdat voor onze afdeling vooral het tweede deel van het artikel interessant is, hebben we van de stichting COOG toestemming gekregen het ook te publiceren. (red.)

De aanleiding

Willem Bogert is eigenaar geworden van twee stukken land die gesepareert worden door de 'Agtergragt'. Om de toegang te vergemakkelijken heeft hij een dam opgeworpen in de gracht. Drie personen tekenen bezwaar aan.....

Pieter Langereis, Jan Willemsz Slot en Arie Nierop hadden onvoldoende steun gekregen bij de regenten van Broek op Langedijk met hun eis aan buur Willem Bogert de dam in de Achterburggracht op te ruimen, die hij had aangelegd om het eiland achter zijn huis, waarop hij een tweede huis had gezet, te verbinden met de Heerenweg (de tegenwoordige Dorpsstraat). De ontevreden burgers hadden op 27 maart 1772 hun klachten gedeponereerd bij de Baljuw, de hoogste rechter, zoals blijkt uit het verzoekschrift, dat de aanklager (procureur Burgh) namens hen opstelde.

Het antwoord van de Baljuw en de Mannen van Leen

Pas op 7 augustus 1772, dus 4 à 5 maanden later, is de Baljuws reactie:

Na de requeste gezien en geëxamineert (onderzocht) te hebben (en)

Alvorens te disponeeren (beschikken, beslissen) stellen de Bailliuw en mannen van Leen nevenstaande requeste (verzoekschrift) in handen van de Regenten van Broek en genoemde Willem Bogert om ieder afzonderlijk tegen (tussen) heden en agt dagen van hun schriftelijke consideratie (overweging) berigt te dienen (geven).

Actum in judicio van Heeren Bailliuw en Mannen van Leen voorn.t den 7 Augustus 1772.

In kennis van mij secr.ts Pieter de Lange.

Dus de Baljuw wil eerst van beide partijen (wel snel!) hun mening horen. Inderdaad sturen ze keurig binnen de tijdslimiet van 8 dagen bericht:

1. de Regenten van Broek een heel korte brief.
2. Daverveldt, de advocaat die Willem Bogert verdedigt, een zéér uitvoerige consideratie (beschouwing) waaruit het verloop van vele gebeurtenissen redelijk goed was af te leiden.

1. Het bericht van de Scheepenen en Regeerders van Broek op Langedijk gericht aan de Baljuw, gedateerd 13 augustus, is een kort 'afmakertje'. De Vroedschap zegt namelijk, dat zij niets te maken wil hebben met de beslissing van de vorige Vroedschap, die Pinksteren 1772 is afgetreden (*.....die op Pinksteren is afgegaan met bijvoeging van dorpspapieren en protocollen, die zij met genoemde Willem Bogert hadden door- en doorgezegt*).

De thans regerende Vroedschap vindt het beter, dat de oud-scheepenen de zaak tot een oplossing brengen. Er blijkt echter uit hun woordkeus ook, dat de nieuwe regenten het niet erg eens zijn met de beslissing (resolutie) van hun voorgangers:

De scheepenen, die tegenwoordig in regeering zijn, hebben de genoomen resolutie(beslissing) twee keer gestuyt (rechtsterm: stopzetten) en tegengehouden en de zaak gemeynteneert (uitgesteld)

Ter ordonnantie van Scheepenen, bij mij secretaris Jb. Bakker.

2. Consideratien en Bericht aan de Ed.Agtb. Heeren Balliuw en Mannen van Leen, overgegeven bij Willem Bogert woonende te Broek op zekere requeste ter name van supplianten P.Langereis, J.W. Slot en A.Nierop gepresenteerd.

Edele wel agtbare Heeren!

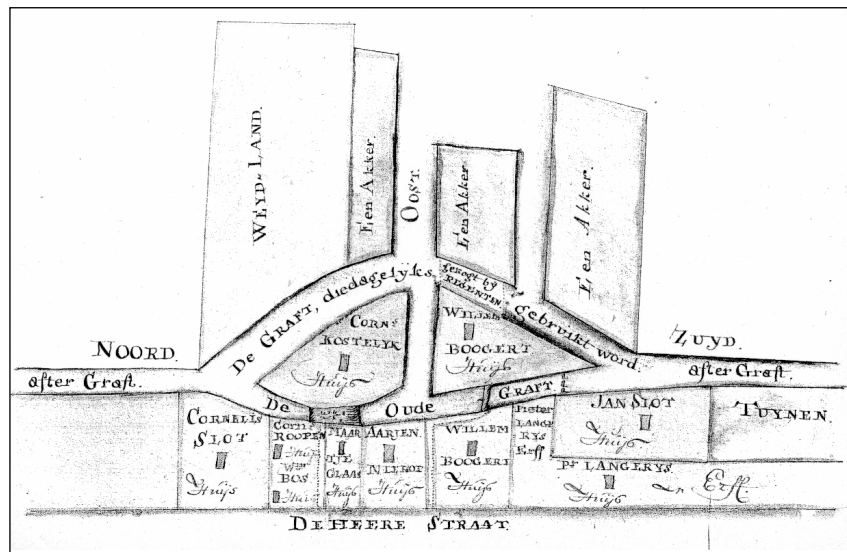
Met de uysterste verwondering heeft Willem Bogert der Supplianten Requeste gelezen en met dankbaarheid erkent hij de attentie van Ued. agtb. om hetzelfde request in zijne handen te stellen, als waardoor hem gelegenheid werd gegeven om de waare omstandigheijt, van de zaak en het geval, zuiver en eenvoudig op te geeven in dezer voegen.

Niet zo 'eenvoudige' maar wel daverende taal van advocaat Daverveldt om de 'zuivere' bedoelingen van de 'dankbare en verwonderde' cliënt te benadrukken.

Hierna wordt de ligging van Willem Bogerts twee huizen en de verbindende oude brug beschreven, die Willem had vervangen door een dam. De lezer kan zien waar alles lag op het primitieve schetsje, dat Willem Bogert waarschijnlijk had getekend en ook op het keurig getekende en ingekleurde exemplaar dat door de advocaat later werd toegevoegd aan de stukken.

- *Dat de onderget. Willem Bogert in den jare 1772 een huys aan de gemeene straat hebbende gekogt, gelegen tusschen A.Nierop en P.Langereis.*

- Al in den jare 1736 heeft gekocht een huys en erve staende op een eijlandje agter zijn voorn. huijs tusschen welke beijde erven een sloot legt van ouds genaamt de Agtergraft.
- Dog dat men om van de gemeene Dorpstraat na dit zijn laatste huijs te koomen gaat door een steeg en verder vanouds met een oude brug omtrend 12 boven't water.

Vervolgens komt er een sterk argument: de eerder aangelegde dam in de oude Aftergraft van Crelijs Costelijck, waar niemand ooit bezwaar tegen had gehad.

- Een wijziging benoorden dit laatste huijs en erve vind men een dito huijs en erve, mede op een eijlandje toebehoorende aan Cornelis Costelijck
- hetwelk van onheugbare tijden reets met een vasten dam en steeg is verheelt aan de gemeene (gemeenschappelijke, openbare, dus dorps-) straat en nooit eenige trubel (onlust) of hindering over die dam heeft ondergaan, niet tegenstaande de doorvaart in de Agtergraft eeven zeer gestopt en de doortocht van water eeven sterk belet, als de supplianten opgeven van de dam, die door de onderget. in plaats van de platte brug is gelegd.

De volgende conclusies zijn uit het voorgaande volgens de advocaat te trekken:

1. Hoezeer de suppl. tegen de waarheid opgeven, dat zij door die Agtergraft altoos een vrije vaart zouden hebben gehad terwijl de brug, waarmee W.B. van

de straat na dit huijs kwam zo laag op het water heeft geleegeen, dat er zelfs geen melkschuijtje door kon.

2. Dat de doortogt en doorvaart desselvs dam niet sijn gestopt nadien die voorgenoemde doortogt reets van oude tijden is gestopt door den dam van C. Costelijck (drie keer zo weijd als de dam van W.B.) en dat de sloot onder de brug van W.B. bereets zoo dicht begroeit was dat men over deselve loopen konde.
3. Dat de supplianten dan ook hoegenaamt geen merkelyk nadeel door de dam van W.B. kunnen ondergaan, althans ten minste de twee eerste supplianten.

Er wordt dan meegedeeld dat de doorvaart al 'sedert de vorige eeuw' is verlegd achter de eilanden van Costelijck en Bogert om, waardoor de oude Achtergraft buiten gebruik is geraakt. Vervolgens komen er wat persoonlijker mededelingen, die in een rijdende- rechter-proces anno 2000 niet hadden misstaan.

- Dan zal het evident (duidelijk) worden dat de gehele klacht der suppl. alleen voortkomt uit een ongehoorde nijdigheid tegen de onderget., die met eere zijn brood zoekt te winnen en die men in zijn hooge jaren wil dwars-boomen.

De ondergetekende W.B. verklaart, dat hij in het bijzijn van Arie Nierop aan de vrouw van Langereis in 't vriendelijke had kennis gegeven van zijn plan de oude brug door een dam te vervangen. Hij hield zich daarbij aan de fatsoensregels van het dorp (Zoo als zulx eenvoudig hier gepractiseerd word). Daartegen is niet geopposeert (niet bezwaar gemaakt) door Langereis en Nierop. Langereis komt echter op de toestemming enigszins terug door te zeggen, dat hij als buurman ja had gesproken, maar als regeerder nee moest zeggen. En korte tijd later gaat de derde man Jan Slot, die waarschijnlijk niet vooraf ingelicht was, letterlijk en figuurlijk dwars liggen door het slaan van palen in de sloot achter zijn erf.

De palen van Jan Slot zijn alleen om geschil (ruzie) te maken is het commentaar van de advocaat hierop. Weliswaar heeft hij deze palenrij op verzoek van de oude Vroedschap weer opgeruimd, maar hij blijft wel de man die het meest aandringt op maatregelen, als Willem Bogert het request van de Vroedschap lijkt te negeren. Dat blijkt ook uit de verdediging van Willem Bogert in advocaat Daverveldt's woorden:

- Eenige tijd later openbaart zig Jan Sloth wederom en laat W.B. insinueren (gerechtelijk aanzeggen) om de dam binnen vijff dagen op te ruime of daar zoude andere wegen gezogt worden. Willem Bogert verzocht copie van de insinuatie van Schout en Scheepenen maar heeft die nooit gekregen.

Mogelijk vond de Vroedschap de eis van Jan Slot kort door de bocht, zodat ze de aanzegging aan Willem Bogert via de bode van het dorp even uit hadden

gesteld. Begrijpelijk gezien de redelijke voorstellen, die de laatste had gedaan zoals blijkt aan het einde van het Bericht van de advocaat aan de Baljuw:

Voorstel 1

- *Eerder verklaarde W.B. aan regenten van Broek bereid te zijn de dam, wier aanleg openbaar is geschied, wederom weg te nemen als Corn.s Costelijk zulk ook deed.*

De (oude) vroedschap had dit voorstel met algemene stemmen aanvaard, maar toen Krelis Costelijk door de Schout werd gemaand zijn dam op te ruimen, was hij misnoegt en dol van 't Raadhuijs weggelopen met te zeggen: *is 't anders niet, is 't anders niet*. Het eerste voorstel was gesneuveld omdat Costelijk meende oude rechten te hebben op zijn dam. De Vroedschap gaf daarop aan Willem en Daverveldt toestemming onder toezicht van 2 schepenen in de oude dorpsarchieven te onderzoeken of de voorouders van Krelis Kostelijk het recht hadden gekregen of gekocht om een dam op te werpen in de oude Achterburggracht. Dan zou Bogert ook rechten kunnen laten gelden om zijn dam te behouden. Maar de transportpapieren en protocollen, die tot 1671 teruggingen toonden dat niet aan. Wel werd ongeveer de volgende tekst in de notulen van de Vroedschap uit 1696 gevonden: *dat in de jare 1696 door regenten eenige roeden Lands gekogt is tot gebruik ende behoef van een gemeenen dorpsdoorvaart tgeen strekt agter het huijs van Costelijk en Bogert om.*

Als eigenaars van belendende percelen werden ook genoemd: Jan Otto, Maartje Gluur, Cornelis Raaper en Willem Bos. Blijkbaar was toen de dam van Costelijk net gelegd, die de doorvaart belemmerde. Maar toen liet de Vroedschap het daarbij, had de dam de dam gelaten en de dorpskas had de kosten gedragen voor een nieuwe Achtergraft.

Voorstel 2

- *W.B. heeft geen bedoeling de ordres van de Regenten in de wind te slaan of de Heeren Dijkgraven niet te obedieren (gehoorzamen) en wil zich onderwerpen aan hun oordeel. De vroedschap had na de weigering van Costelijk namelijk 3 wijze heren van het college van Dijkgraaf en Heemraden van Geestmerambacht gevraagd te bemiddelen, maar die zijn onmachtig gebleken te beslissen en lieten het slapen.*

Voorstel 3

- *W.B. verzoekt om enig uitstel, omdat hij verstooken was van de gelegenheijt (niet de kans had gehad) om na de ordres van de Regenten zijn belangen mondeling op te brengen en ook de tekening (waarschijnlijk de ingekleurde situatietekening) van de huidige toestand te tonen.*

Was getekend: Willem Bogert en Hadriaan van Daverveldt.

Weerstand in de Broeker Vroedschap om de dure stadse heren (de Baljuw en zijn Mannen van Leen) te laten rechtspreken.

De zéér lange Consideratie van advocaat Daverveldt met mogelijk als bijlagen de krabbelschets en de keurige en kleurige tekening (gemaakt door een artistieker, maar minder precieze hand) eindigde met dit redelijke verzoek en had kennelijk effect gehad bij de Baljuw en de Dorpsregering, want uit een ander door mij geraadpleegd boek blijkt dat Willem Bogert niet alleen enig uitstel kreeg voor een bezoek aan het Raadhuijs om zijn zaak mondeling toe te lichten, geassisteerd door zijn advocaat, maar hij ontmoette daar ook zijn opponent Jan Slot, waarmee overeengekomen werd dat zij zich zouden onderwerpen aan het oordeel van de Baljuw. Slot stemde er overigens pas mee in, toen de Regenten de kosten van het proces wilden betalen.

Nu het echter het dorp geld gaat kosten steigert de Vroedschap, die hierover ook wel wat te zeggen wil hebben. Omdat Jan Slot de uitslag van Daverveldt's archiefonderzoek ook nog betwijfelt: *'t kon wel wesen dat 't er stond, maar daar kon wel anders staan, ook ik hebbe daar niet na gezogt* ontstaat er opnieuw verwarring in de Raad, waarin de dorpsoudste Cornelis Sloth rust tracht te brengen met een vlees-noch-vis toespraak: *Als Bartholomeus Balder hier was dan zouw ik die vragen , maar nouw ben ik de oudste, nu zal ik mijn gedagten zeggen, een ander ken ook soo doen. Van de winter is er een resolutie gevallen om de dam op te ruijmen, wat zouw hier doen van menschen uit de stad om dat werk te onderzoeken en die kosten te maken, neen die man namentlijk Willem Bogert die is stout geweest, en daar moeten wij stout tegen weesen, dog kan hij 't aantonen dat hij 't doen mag, het kan mij niet scheelen al wou hij er een dam slaan, daar hij over rije kon.*

De 'wijze' toespraak krijgt bijval van drie kanten, maar lost verder niets op, zoals blijkt uit het verslag van de roerige Vroedschapsvergadering:

Wel ja zegt een ander dat is ook zoo, een derde hetzelve. Deese of geene zeide jij lui in die gragt grave, daar hebbe jouw voorouders al ingegraven en die konde 't al niet vinden, daarom hebbe die daar een hoekje land gekogt, gelijk ook bij nasoek van het protocol is bevonden in 1696.

Nu alle bemiddelingspogingen van dorps- en waterschapsregeling hebben gefaald en het ongelijk van Willem Bogert niet duidelijk is gebleken, eindigt de vergadering van de Vroedschap met het besluit de dure weg van het proces bij de Baljuw te gaan en aan hem de beslissing over te laten. Toch de stadse heren...

40 Brouwers uit Alkmaar uit het bestand van *Marianne Teunis*

1. **Dirck van Beekum**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. 19-05-1669/29-11-1680. Dirck was gehuwd met Clara Kerckerigh, overl. na 29-11-1680.
2. **Pieter van Beekum**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. 23-05-1662/29-11-1680.
3. **Claas Beets**, brouwer "Van Ruijten", wonende Alkmaar, overl. 28-11-1699/30-05-1718. Claas was gehuwd met Maria Langespil, wonende Alkmaar, overl. na 30-05-1718.
4. **Adriaen van Beijeren**, brouwer, notaris en perfect, wonende Alkmaar, overl. na 22-02-1702.
5. **Adriaan Gerritsz Blauwemolen**, brouwer "De Drie Ruijten", wonende Alkmaar, overl. na 16-10-1675.
6. **Jacob Brasser**, brouwer, overl. na 15-08-1662.
7. **Claes Garbrantsz Brouwer**, brouwer "De Burg", wonende Alkmaar, begr. 23-09-1598 aldaar.
8. **Cornelis Gerritsz Brouwer**, brouwer "De Boom" te Alkmaar, wonende Alkmaar, overl. na 16-10-1675.
9. **Hendric Willemsz Brouwer**, brouwer "De Swan", raad Alkmaar, schepen Alkmaar, burgemeester Alkmaar en heemraad Zijpe, overl. 05-06-1630. Hendric is getrouwd 17-08-1607 (1) met Aechte Claes Comans, begr. 17-08-1607 Alkmaar, d.v. Claes Garbrantsz Brouwer (brouwer "De Burg"). Hendric is getrouwd 30-12-1607 (2) met Jacobge Cornelis Reijers.
10. **Jacob Claesz Brouwer**, brouwer "De Witte Leeuw" te Alkmaar, overl. 24-02-1618, begr. Alkmaar, z.v. Claes Garbrantsz Brouwer (brouwer "De Burg"). Jacob was gehuwd met Lijsbeth Adriaensz Stuijling, begr. 14-04-1642 Alkmaar, d.v. Adriaen Evertsz Stuijling (burgemeester Alkmaar).
11. **Gerbrand Claij**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. 18-05-1741/27-04-1765. Gerbrand was gehuwd met Adriana van der Sluijs, wonende Warmenhuizen, overl. na 27-04-1765.
12. **Joan Groot**, brouwer "'t Fortuijn" te Alkmaar, wonende Alkmaar, overl. na 02-05-1782.
13. **Jacobus van Hegerbeer**, brouwer "De Werelt" te Alkmaar, wonende Alkmaar, overl. na 11-02-1702. Jacobus was gehuwd met Alida Adolphs Tielemans, biersteker, wonende Alkmaar, overl. na 20-05-1716, d.v. Adolph Tieleman (brouwer "De Werelt" te Alkmaar, raad Alkmaar en

lid vroedschap Alkmaar) en Debora van der Heck (brouwster "De Werelt").

14. **Jan Thijsz Heppens**, brouwer, geboren voor 1683, wonende Alkmaar, overl. na 12-05-1701.
15. **Teijs Dircxsz Hespes**, brouwer "Van Ruijten", overl. na 09-12-1684.
16. **Garbrant Klaij**, brouwer "De Gekroonde Ster", geboren voor 1704, wonende Alkmaar, overl. na 04-10-1739.
17. **Cornelis Kleij**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 27-04-1765.
18. **Cornelis Koornhout**, medicijn dokter en brouwer "'t Swaart" te Alkmaar, geboren voor 1663, wonende Alkmaar. [*Red: in het volgende blad kunt u uitgebreid over hem lezen!*]
19. **Samuel Loth**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 14-11-1659.
20. **Adrianus van der Maij**, brouwer, wonende Haarlem, overl. na 31-05-1729. Adrianus was gehuwd met Debora van Coevenhoven, wonende Haarlem, overl. na 31-05-1729.
21. **David van Nieveldt**, brouwer, afkomstig uit Alkmaar.
22. **Jan Mauritsz Petter**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 13-03-1684.
23. **Jan Remmersz Pot**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 12-05-1701.
24. **Cornelis Roos**, brouwer "de Fortuijn", wonende Alkmaar, overl. voor 02-05-1693. Cornelis was gehuwd met Aefje Renses, wonende Alkmaar, overl. na 21-06-1685.
25. **Albertus van der Soest**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 13-08-1738.

Bierbrouwer in 18^e eeuw. (bron www.geneaknowhow.net)

26. **Jan van der Soest**, brouwer, wonende Alkmaar, z.v. Albert van der Soest en Clasina Bosch.
27. **Hendrick Soomer**, brouwer "De Boom" te Alkmaar, wonende Alkmaar, overl. na 10-09-1666.
28. **Mauritius van der Ster**, brouwer "De Gekroonde Ster", wonende Alkmaar, overl. na 04-10-1739.
29. **Maerten Adriaensz Stuijling**, brouwer "De Boom" te Alkmaar, burgemeester Alkmaar, dijkgraaf en hoofdingeland, z.v. Adriaan Evertsz Stuijling (burgemeester Alkmaar).
30. **Gerrit Stuijlingh**, brouwer, wonende Alkmaar en aldaar, overl. na 12-04-1650.
31. **Gedolph Gerritsz Stuyling**, brouwer en heemraad, geboren 16-08-1643 Alkmaar, overl. 20-01-1673 aldaar, z.v. Gerard Maertensz Stuyling (brouwer en heemraad) en Geertruyda Gedolph Vladderacker. Gedolph is getrouwd 17-02-1664 Alkmaar met Anna Adriaans Syms.
32. **Gerard Maertensz Stuyling**, brouwer en heemraad, z.v. Maerten Adriaensz Stuylingh (brouwer) en Brechtje Gerrits van der Does. Gerard was gehuwd (1) met Ariaantje Pieters. Gerard was gehuwd (2) met Geertruyda Gedolph Vladderacker.
33. **Maerten Adriaensz Stuylingh**, brouwer, overl. 16-10-1635, z.v. Adriaan Evertsz Stuylingh (lakenkoper). Maerten is getrouwd 20-11-1606 Alkmaar met Brechtje Gerrits van der Does.
34. **Adolph Tieleman**, brouwer "De Werelt" te Alkmaar, raad Alkmaar en lid vroedschap Alkmaar, wonende Alkmaar, overl. voor 27-06-1715. Adolph was gehuwd met Debora van der Heck, brouwster "De Werelt", overl. na 11-02-1702.
35. **Amandus de Weerd**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. voor 05-1771.
36. **Bouwen Maartensz**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 12-05-1701.
37. **Jan Aeriansz**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 20-01-1615.
38. **Jan Sijmons**, brouwer "De Burg", wonende Alkmaar. Jan was gehuwd met Rijckelant Claes Comans, wonende Alkmaar, d.v. Claes Garbrantsz Brouwer (brouwer "De Burg").
39. **Mathijs Marcelus**, brouwer, wonende Alkmaar, overl. na 21-06-1668.
40. **Willem Jansz**, brouwer en ingeland, wonende Alkmaar, overl. na 16-04-1588.

Familie van

Ru Waalewijn

Hoe vaak gebeurt het niet, dat als men je naam hoort de vraag komt van "ben je soms familie van...?" Bij een naam als Jansen of De Vries zal deze vraag minder gesteld worden, tenzij deze persoon plaatselijk naam gemaakt heeft als b.v. burgemeester of stervoetballer. Naar verwantschap aan criminelen zal ook niet gevraagd worden.

Als je Waalewijn heet gebeurt dit echter zelden, daar het aantal naamdragers maar zeer beperkt is. Toch overkwam mijn vader Gerrit, geboren te Haarlem 7-4-1893, dit in 1925.

Hij werd in dat jaar als leraar bouwkunde aan de Ambachtsschool (vanuit zijn geboorteplaats) in Alkmaar benoemd. Herhaaldelijk werd hem gevraagd of hij familie was van de op 1-5-1902 te Alkmaar overleden Hendrik Willem Waalewijn, (geboren te Haarlem 16-9-1849).

Deze H. W. Waalewijn was leraar aan de HBS te Alkmaar die destijds gevestigd was aan de St. Annastraat.

De vraag is jaren lang onbeantwoord gebleven; doordat het geen directe familie was en niemand in de familie zich interesseerde voor genealogie.

Dit veranderde echter tijdens een vakantie in Epse (onder Deventer) in 1941. Er woonde in een donker bos (zoals sprookjes ook beginnen) in de nabijheid van ons onderkomen, een voor ons kinderbrein heksachtige oude vrouw. Nadat ze op een gegeven moment onze achternaam vernam merkte ze op, dat er in Alkmaar een halve eeuw geleden een Waalewijn leraar aan de HBS was. Voor mij, toen een jongen van 16 jaar, was de opmerking "een halve eeuw geleden" meer indrukwekkend dan de opmerking over de naamverwantschap.

Op een gegeven moment heb ik mijn ouders over hun familie samenstelling geïnterviewd, evenzo een tante, met toch de opmerking over de HBS leraar in het achterhoofd.. Hierbij bleek dat niet alle informatie over en weer klopte, zodat ik aan het navorsen ben geslagen.

Allereerst heb ik rond 1980 alle Nederlandse telefoongidsen nageplozen, waarbij ik op 58 adressen uitkwam. Dit geringe aantal stimuleerde mij een enquêteformulier rond te zenden. Een score van 85% leverde wel een aantal families Waalewijn op, doch zonder veel duidelijke verbanden.

Archief onderzoek in Haarlem, Amsterdam en Leiden leverde een stamvader Jacob Walwein op die op 4-5-1602 te Leiden huwde met Susanne Bakelantd (ook Baeckelaers). Bij inschrijvingen in de diverse registers wordt de achternaam van de nakomelingen uit dit huwelijk, zoals toentertijd veel voorkwam, op diverse wijze verbasterd. Echter sinds 1724 wordt de naam op een eenmalige uitzondering na geschreven met dubbel a en lange ij. Met al

deze gegevens bleek het mogelijk een totaal beeld van de nakomelingen in familiebanden vast te leggen.

Na het raadplegen van de gegevens van de volkstelling 1947 die berusten bij het Meertens instituut te Amsterdam en vermeldt zijn in het repertorium van Nederlandse familienamen, is mij gebleken dat ik achteraf kan aannemen 98 % van de nakomelingen te hebben getraceerd.

Terugkomende op het begin van dit verhaal is mij uit de archiefonderzoeken gebleken, dat de gezamenlijke voorvader van Hendrik Willem en mijn vader Gerrit een Nicolaas is. Hij is geboren te Noordwijkerhout 3-12-1758 en overleden te Haarlem 7-2-1803. Hij huwde te Haarlem 5-6-1786 met Marytje Cammenier (Maria Kamenier), geboren te Alkmaar 22-10-1758 en overleden te Haarlem 10-6-1839. De oudste zoon van genoemde Nicolaas is Andries wiens oudste zoon, zoals veelal gebruikelijk was, weer een Nicolaas is. Dit nu is de vader van Hendrik Willem.

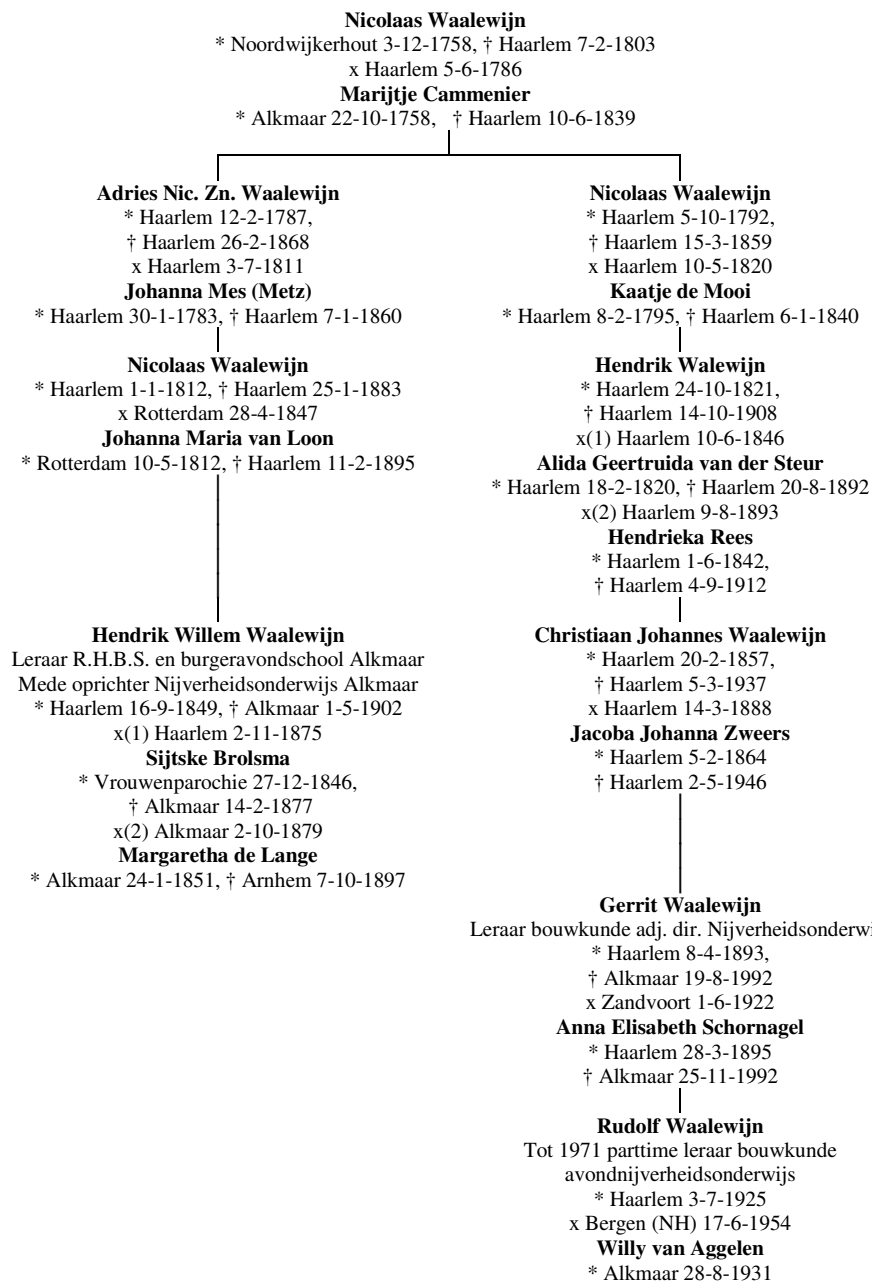
Het vierde kind van de gezamenlijke voorvader Nicolaas is ook een Nicolaas. Zijn oudste zoon was Hendrik, geboren te Haarlem 24-10-1821 en overleden te Haarlem 14-10-1908. Opmerkelijk is dat hij als Walewijn is ingeschreven, dus met enkele a, dit later tot zijn groot ongenoegen. Bij zijn inschrijving bij de militie waar hij dus met enkele a wordt vermeld ondertekent hij met dubbele a, en zo hoort het. Hij heeft er ook op gestaan, dat bij de geboorteaangiften van al zijn acht kinderen, deze fout is hersteld. Mijn vader Gerrit is het 4^e kind van Christiaan Johannes, die weer het 6^e kind was van de in 1821 geboren Hendrik. (zie bijgaande stamreeks)

Hendrik Willem was naast leraar aan de HBS ook sociaal en maatschappelijk zeer betrokken bij de Alkmaarse samenleving en als zodanig mede oprichter van de Ambachtsschool, de school waar dus mijn vader Gerrit van 1925 tot 1958 leraar bouwkunde/adj. dir. was en waar ook ik 22 jaar als part time leraar bouwkunde aan het avondonderwijs was verbonden.

Bij het bezien van de twee stamreeksen is het ook opmerkelijk dat de stamouder Nicolaas in Haarlem trouwt met een Alkmaars meisje terwijl de beide reeksen eindigen met Haarlemse borelingen die Alkmaarse meisjes huwen.

Ru Waalewijn heeft in ons blad 4^e jaargang nr 2, januari 1990 blz. 8 t/m 11 onder de titel "Britse belevenissen" verslag gedaan van een zoektocht naar verwantschap in Groot Britannië. Tot op beden heeft dit niet tot enig resultaat geleid.

In het Kwartierstatenboek deel 2 blz. 123 t/m 127 is zijn kwartierstaat opgenomen.

linksboven: Hendrik Willem Waalewijn
(Reg. Archief Alkmaar)

links: Gerrit Waalewijn
boven: Ru Waalewijn krijgt les van vader Gerrit in 1941
(beide foto's uit privécollectie)

GA MEE NAAR WEESP!

Ook dit najaar is er weer de mogelijkheid met enkele auto's vol afdelingsleden en belangstellenden naar Weesp te rijden om een gezamenlijk en gezellig bezoek aan het Verenigingscentrum van de NGV, Papelaan 6 te maken.

We konden hiervoor **zaterdag 5 november 2005** reserveren.

Liefhebbers -beginners en gevorderden, want maandelijks komen er nieuwe digitale en andere bestanden bij- kunnen alvast iets proeven op de site www.ngv.nl, dan *collecties*.

Ook meerrijders (en trainers) zijn welkom. Opgave a.u.b. telefonisch (072-5123029) of per e-mail (jos.kaldenbach@tiscali.nl).

Een assertieve moeder

Gert Mooij

Uit de verzameling opmerkelijke aktes gevonden door Gert Mooij, ditmaal een akte van een assertieve moeder die van een Schoolse chirurgijn een schadevergoeding claimt wegens nalatigheid.

[ORA Bergen Inv. 2159 (1673-1691)]

Rolle gehouden den 12 september 1674

Mr. Jan Remtis Sijrurgin tot Schoorl, eijser contra Maertie Jans, naegelaten weduwe van Sa Gerrit Jansz backer tot Bergen, gedaegde omme te antwoorden

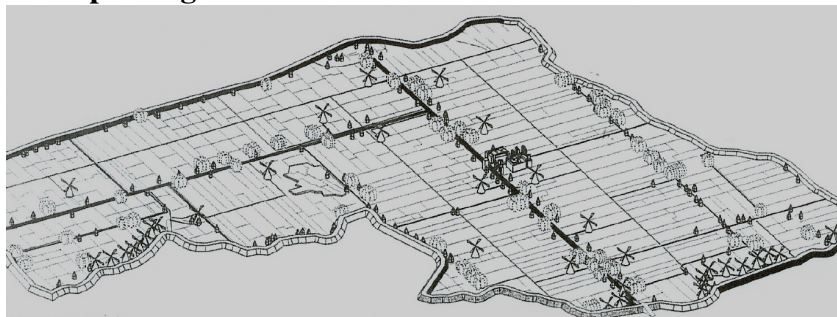
Den gedaegde all voornoemd te antwoorden seijt ende is waer dat de eijser niet heeft waergenoomen de gedaegdes soon Jan Gerritsz wond an sijn been als elders te cuureeren, dat meer is dan de wonde op haer weesen scoude?, wel omtrent drie wecken na Jan gerritsen been niet heeft om gesien, noch geen medecommenten daer toe gesonden soo dat de wonde aen het been door nalaticheijt van de eijser sijn verwijet en geswollen was geworden en een stijff been heeft gehouden, ende alsoo vermeinckt is gebleven om sijn kost te kennen winnen, gelijk hij te vooren wel konde doen, dienvolgend doende eijs en in reconventie concludeert dat den eijser sal werden gecondemneert in een somme van f 800-0-0 guldens, ofte jaerlijks 50 gulden voor de onderhoudt van de voorschreven Jan gerritsz, off soo veel min ofte meer als scheepenen nae rechten bevinden sullen te behooren macken in cas van proces eijsch van costen ofte te ander etc. Den eijser versoeckt copy, de gedaegde fiat.

De Chirurgyn.
't Herte ist te sijn Verbonden, Van doodelyke Wonden.

So eeniglit verbrooken Zy,
De Meester moeder haastig by,
Op dat het wyslyck word geneesen:
Maar of de ruykeloose Ziel,
In Spies en Swaard van Sondenviel,
Daar schynd geen swaarigheid te weesen.

(bron www.geneaknowhow.net)

Ruimtelijk model van de SCHERMER met karakteristieke beeldelementen.

Zee van Land

De droogmakerijen als atlas van de Hollandse landschapsarchitectuur, door Wouter Reh, Clemens Steenbergen en Diederik Aten.

Een uitgave van de Stichting Uitgeverij Noord-Holland.

Uit het voorwoord:

Het onderwerp van de studie is de landschapsarchitectuur van de Hollandse landwinning, de scheppende arbeid die nodig was om van het nieuwe land, verkregen door ontginning, bedijking en droogmaking, een bewoonbaar, eigen en mooi cultuurlandschap te maken. Centraal daarin staat het Noord-Hollandse droogmakerijlandschap, zoals dat vorm kreeg tussen ongeveer 1500 en 1920, toen de eerste Zuiderzeepolder werd ontworpen. In het droogmakerijlandschap vinden we een samenballing van de techniek, verbeeldingskracht, van kunst en wetenschap en het rentmeesterschap over de natuur, die het Hollandse landschap zijn bijzondere vorm heeft gegeven.

In een ruim 300 pagina's tellend schitterend boekwerk wordt de cultivering van de delta door de eeuwen heen beschreven vanaf de droogmakerij de Zijpe (1597) tot de Wieringermeer (1930) in al haar facetten. Voor de liefhebber een aanrader, in bezit van het Regionaal Archief te Alkmaar.

Dagboek van gijzelaar Jo Bes uit Tuitjenhorn.

De Historische Vereniging Harenkarspel heeft in een bewerking van Jaap Beemsterboer een uitgave mogelijk gemaakt van het dagboek van Jo Bes, die in januari 1945 werd gegijzeld, totaal onkundig van het feit dat zijn zoon had meegewerkt aan het verdonkeremanen van het bevolkingsregister van de gemeente Warmenhuizen. Zijn belevenissen in de verschillende kampen tot aan de bevrijding zijn zeer indringend beschreven.

Eigen Archief Hollands Noorder Kwartier

Een rooms-katholiek kerkhof in wording te Oudorp

A.Stierp

De voorgeschiedenis

Door de woelige tijd van de Reformatie raakt ook de Oudorpse RK-kerkgemeenschap haar kerk en bijbehorende kerkhof kwijt. Na de overwinning op de katholiekegezinde Spanjaarden in 1573, namen de hervormdgezinden bezit van het kerkje welke toegewijd was aan St. Laurentius.

De kerk komt aan de Nederlands Hervormde Kerk, de begraafplaats aan de gemeente. Daar is ook plaats voor de katholieken die overleden zijn. De hegemonie van de RK-kerk is voorbij. Zij wordt niet meer geduld. Verjaagd uit hun kerken hebben de katholieken een schuilplaats gezocht in de huizen van de gelovigen. De Oudorpse pastoors zochten hun heil in het verborgene. Zo is bekend dat pastoor H. van Benschop ± 10 jaar verbleef op *de Jagersplaats*, een boerderij op het droge gedeelte van Heerhugowaard nu hoek Middenweg en de Huigendijk. In die boerderij was de zolder ingericht tot een schuilplaats om de kerkelijke eredienst te houden.

De verdraagzaamheid neemt toe

In 1650 als de ergste vervolging voorbij is, koopt deze pastoor Van Benschop een boerderij van dokter Van Dijk in *Oudorps dreven*. Nog wel achteraf verborgen door bomen en bosschages. Met behulp van de zus van de pastoor is de koop tot stand gekomen. De heren geestelijken mogen in die tijd nog geen eigen bezit hebben. In de schuur van deze boerderij is opnieuw een kerkje ingericht waardoor de gelovigen dichterbij huis konden gaan kerken. In de loop der jaren, met meer verdraagzaamheid, ondergaat de schuur verbouwingen, waardoor het uiterlijk van een echt kerkgebouw ontstaat. Nog wel achteraf, om niet al te storend te zijn voor hen die niet tot deze kerk willen horen. En zonder eigen kerkhof, wat tot een steeds groter gemis wordt gevoeld. Hoewel de gelovigen welkom zijn op de begraafplaats bij NH Kerk.. In het NH kerkje zijn de volgende pastoors begraven: Henricus van Benschop in 1677, Jacobus Aldenhoven in 1712, Joannes Babtist Brikkenaar in 1760, Martinus Kouwenhoven in 1812 en als laatste Joannes Petrus Joseph Houbraken in 1857.

Na het overlijden van pastoor J.P.J. Houbraken, in december 1857, is de parochie op 13 februari 1858, toen nog een statie, een standplaats van een priester, verblijd met de komst van de Amsterdammer pastoor J.B. Eulenbach, die bekend stond als een geleerd man. Hij studeerde in Rome theologie, waar hij op 28 september 1830 tot priester is gewijd samen met o.a. pastoor F.K. Meijer, die pastoor te Egmond is ten tijde dat pastoor Eulenbach in Oudorp de scepter zwaait.

Kort na de komst van pastoor Eulenbach is de statie Oudorp opgeheven en de parochie van de H. Laurentius opgericht. Deze heugelijke dag viel op 16 juli 1858. Men kerkte toen nog in de schuurkerk, de voorloper van de huidige kerk, die achteraf in de pastorietuin ten zuiden van het huidige kerkhof heeft gestaan.

De aanzet tot de oprichting

Nog maar nauwelijks een half jaar na de intrede van pastoor Eulenbach komt de wens een eigen kerkhof te bezitten in de nabijheid van de kerk, ter tafel in de vergadering van het kerkbestuur op 20 september 1858. Dat bestuur bestaat uit de heren A. Veldboer, L. van Dam, W. Bos en P. Apeldoorn. Men besluit een commissie te benoemen tot oprichting van een eigen begraafplaats en de vorming van de daarvoor benodigde fondsen. De werkers van het eerste uur in deze zijn de heren J. Stromer, J. Brakenhof, P. Blom, P. van Dam, P. Bos, F. de Goede en M. Groot. Allemaal bekende namen die nog steeds in Oudorp voorkomen.¹

De plannen en de goede wil zijn lofwaardig, maar er gebeurde verder niets. *De tijd scheen nog niet rijp, zo staat te lezen in een brief, dd. oktober 1859, die bewaard wordt in het parochiearchief. Voor wie de brief is bestemd en wie de afzender is blijft duister. De brief is zodanig versleten dat aanhef en ondertekening niet te lezen zijn. De inhoud is duidelijk een aanmoediging om te beginnen met het realiseren van het gewenste kerkhof. Een tweede opdracht daarbij is: een voegzaam huis van de kerk, die, zoals men schrijft: te klein is en voor deze parochie onaanzienlijk, te meer nu ook de bisschop het opdroeg de pastoor te belasten Oudorp te vernieuwen. De parochianen worden opgeroepen met milddadige ruime hand te offeren.*²

Op 16 oktober 1860 besluit het kerkbestuur om aan de bisschop machtiging te vragen tot stichting van een kerkhof.¹ Pas op 9 januari 1861 zal pastoor Eulenbach dit besluit uitvoeren. Tevens wil men beginnen met de nodige werkzaamheden. Het terrein zal opgehoogd moeten worden tot een vereiste hoogte. Volgens de huidige koster, Wim Berkhout, zijn daar verschillende grondsoorten voor gebruikt. Hoe men aan die grond is gekomen en waar die vandaan komt is niet bekend.

De parochianen beginnen te offeren. De commissie verzamelt de gelden. Al gauw stellen gegoede parochianen een renteloos voorschot beschikbaar, dit zijn: (zonder datum)³

De pastoor	een honderd gulden	f 100.-
Jan Stroomer	twee honderd gulden	200.-
Jacob Brakenhof	een honderd gulden	100.-
Wouter Buren	vijftig gulden	50.-
Willem Bos	vijftig gulden	50.-
Jacob Stroomer	honderd gulden	100.-
Pieter Apeldoorn	vijftig gulden	50.-
Laurens van Dam	vijftig gulden	50.-
Mathias Groot	vijftig gulden	50.-
Dirk Zuurbier (Schermerdijk)		50.-
D Bloothoofd (pro memorie)	vijftig gulden	

Andere parochianen volgen het voorbeeld.

Lijst (zonder datum)		Sommen
Namen en voornamen		
De pastoor het gebruik der grond		
Jacob Stroomer bet. bij (doorgehaald)		f 50.-
Ide Min bet.		5.-
Kleine Kinderen, zie Kruis		"
Jan Dekker, H.H.Waard bet.		16.-
Tjerk Polder bet.		20.-
Appelman bet.		1.-
C. Henneman bet.		12.50
A. Hille (met 25% verhoog)		25.-
Frederik de Goede bet.		15.-
Jan Bijl		7.50
		<u>95.-</u>
=====	Bibo	<u>10.-</u>

Voor kruis en enz. op het kerkhof		
Jan Stroomer en Dirk Kunst	f	13.65
Jacob Braakenhof		8.90
Pieter Wester en Dirk Zuurbier		8.50
Arie van Dam en Arie Brouwer		13.-
te St. Pancras Jan Lokas		.50
Jan Swaarts te Oterleek		5.25
C. Smit A. en Swemmer Jan Glijnisweg		5.65
C. Zijp bij Appelman H.H.Waard		.25
Gt. Dekker en Jacob Punt J. Glijnisweg		11.80
Venneker te Rustenburg (bij de kinderen van J.v.Dam		2.50
		<u>70.-</u>
		82.95
		<u>152.95</u>

Oterleek, G. Apeldoorn en Swaarts		4.25
		<u>157.10</u>
Vroeger van kleine kinderen		5.90
=====		<u>163.-</u>
Arie Baltus	f	3.05
Gertrudis Houtenbos .. Jansje Bloothoofd		11.50
Neeltje Bos .. Trijntje Polder		8.50
Trijntje Veldboer .. Mooi		13.30
Geertje Hof .. Trijntje Koning		9.10

Dirk Zuurbier .. Willem Bos Az.	8.15
Sijtje Apeldoorn .. Maartje Kwant	6.50
Aaltje van Dam et Aafje van Egmond, voor het voetstuk van 't Kruis, in de Schermer	18.60
Jantje Bos .. Antje Konijn, (dienstbode bij(samen door Maartje Kwant van	4.-
	.25
	<hr/>
	82.95

De plaats voor het kerkhof heeft men bedacht aan de noordkant van de kerk. Daar is ruimte genoeg. Geen probleem voor de parochie. Wel kan het Koninklijk besluit van 7 augustus 1827 een probleem zijn. Daarin is bepaald, dat nieuwe begraafplaatsen aangelegd moeten worden buiten de bebouwde kom der gemeente op een afstand van 35 à 40 ellen.(1 el is 89 cm) Over de bebouwde kom zijn verschillende definities die voor Oudorp niet gunstig zijn. Pastoor Eulenbach zoekt advies.

Ene mijnheer Lux uit 's Gravenhage schrijft op 16 december 1860 aan de pastoor. Hij wijst op een maas in de wet om het doel te bereiken. Het slot van zijn brief luidt als volgt:

Dispensatie, is die nodig, zal en kan niet gegeven worden. Er bestaat echter zeker eene algemene begraafplaats. Het kerkbestuur kan vorderen, dat daarvan een gedeelte voor de Katholijken behoorlijk afgescheiden, en van ene afzonderlijken ingang voorzien worden, ten koste der burgerlijke gemeente. Dit gedeelte kan dan gewijd, van Kruisbeeld enz. voorzien worden. Dit zal men liefst, van de zijde der burgerlijken gemeente, niet willen vooral omdat men er de kosten van betalen moet. Dit zou derhalve een middel kunnen zijn om misschien toestemming van Burg. en Wethouders te verkrijgen voor de aanleg der begraafplaats binnen de kom der gemeente omdat men die kom "met zeker vrijheid" zoals de Minister zegt, bepalen kan. Dit is de enige weg, die mij voor komt dat tot het doel zou kunnen leiden.

Het advies van de heer Lux heeft succes gehad. De pastoor krijgt zijn vergunning op 28 maart 1861.

Met pastoor Meijer uit Egmond heeft pastoor Eulenbach goede contacten als oud studiegenoot. Hij moedigt pastoor Eulenbach aan in zijn plannen tot realisering van het kerkhof en geeft adviezen. Hij put uit de ervaring die hij heeft opgedaan bij de aanleg van zijn kerkhof in Egmond.

Van pastoor Meijer zijn een achttal brieven in ons parochiearchief bewaard gebleven. Daaruit valt op te maken hoe hij meeleeft met de gang van zaken in Oudorp. *Dat de geplande opening op 20 december niet door is gegaan. Dat hij de viering in de kerk probeerde mee te regelen en zo meer. Dat hij naar ik begrijp op de kansel in Oudorp heeft gestaan en dat zijn preek niet zo goed is aangeslagen bij de parochianen. Dat niet alles meeloopt zoals pastoor Eulenbach het in gedachten heeft. De tegenwerking die er heeft bestaan. Dat er ook al plannen bestaan voor het bouwen van een nieuwe kerk.* Het wordt te uitgebreid om alle brieven uit te schrijven. Wie er belangstelling voor heeft melde zich bij de auteur.

Helaas is in het archief van de Egmondse parochie, dat berust in het Regionaal Archief te Alkmaar, geen enkel antwoord van pastoor Eulenbach te vinden. Uit de brieven gericht aan hem, kan worden opgemaakt, dat hij wel degelijk de brieven beantwoord heeft en ook de raadgevingen daarin ter harte neemt.

De burgemeester is uitgenodigd om het terrein te komen bekijken, hij schrijft: (zonder datum)

Wel Eerw. Heer!

Hiernevens het afgeschreven request. Vrijdag komt het mij gelegen. Ik meen het niet ongegrond U Wel. Eerw. het antwoord van den Heer de Martini op de onderstaande vraag mede te deelen.

VRAAG: Op welke gronden zoude goedkeuring van een begraafplaats door het burgerlijk bestuur moeten worden geweigerd

ANTWOORD: Het zou geweigerd moeten worden wanneer de begraafplaats binnen de kom der gemeente aangelegd werd. Wat nu door de kom der gemeente verstaan wordt is nog al rekkelijk.

Na groete Hoogachtend U Wel Eerw. Dienaar

W. Bos

Op 9 januari 1861 zendt pastoor Eulenbach een schriftelijk verzoek aan het bisdom, om goedkeuring van de plannen.⁴ Vervolgens wordt, door pastoor en kerkbestuur, aan de gemeente Oudorp verzocht de begraafplaats te mogen openen. Het gemeentebestuur heeft geen bezwaar. Toch is er iets wat hen dwars zit. Hun geldelijk inkomen schiet door deze vergunning te kort. De oplossing? Een schadevergoeding. Het antwoord van de gemeente is gauw gegeven.

28 Maart 1861, No. 65

De Raad der Gemeente heeft in zijne zitting van 27 dezer Uwe Missive van 18 dezer betrekkelijk de aanleg eener begraafplaats voor Katholijken behandeld, en is besloten, met te kennen geving, dat hoewel de fondsen der Gemeente hierdoor worden geschaad, u te berigten dat naar des Raads oordeel de begraafplaats aan de bestaande voorschriften voldoet.

Aan het Kerkbestuur der R. Katholieke Gemeente te Oudorp

De voorzitter van de Raad der Gemeente Oudorp W. Bos

Met een uitnodiging op 12 april aan de vicaris van het bisdom om het Oudorpse volk toe te spreken met een woord van achting vanwege de algemene bijdrage en medewerking bij de totstandkoming van het kerkhof, lijken alle voorbereidingen getroffen.

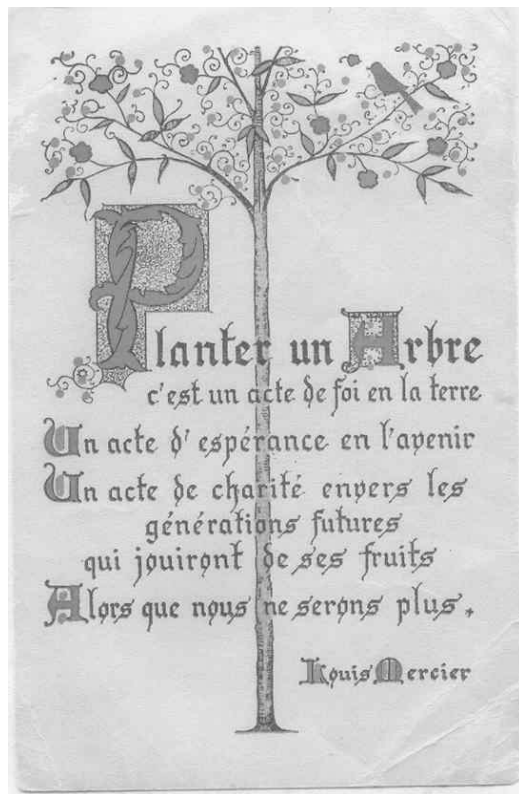
22 april 1861 is de grote dag daar. Het is maandag. Wasdag voor de huisvrouwen. Over het verloop van de kerkhofwijding en feestviering is tot nu toe

niets terug gevonden. Het enige bericht dat in het parochiearchief daarover te vinden is, is de mededeling dat op 12 februari de machtiging tot stichting van het kerkhof door het bisdom is verleend door de Hoogeerwaarde Heer J. Brinkman en dat op de feestdag van de heilige martelaren Soter en Cajus op 22 april 1861 het kerkhof plechtig is gewijd door Joannes Brinkman.

Aankleding kerkhof

Ter oplichtering van het kerkhof zijn bomen geplant die geleverd zijn door de firma Eveleens een boomkweker uit Aalsmeer. De leverantie ging vergezeld van de volgende rekening:

1861	
De Rooms K. Kerk te Oudorp	
debet aan W. Eveleens?	
Boomkweker te Aalsmeer wegens	
geleverd plantsoen	
70 Arbevitaa 50	f35.-
16 Blanke pop. 60	9.60
16 Beukebomen 1.20	19.20
29 maart	
4 Treurwilgen 60	2.40
2 Zwarte Berken 5	3.-
4 Sibunaas	2.40
3 plantijn	".15
4 plant Drigon	".50
12 april	
2 Sibunaas	1.20
2 potte Rosmarijn	.30
Somme 73.75	
20 april, Wijmout pijnje 75.	
7.50	
Zamen	81.25
bet. voor mij	1.15
Voldaan 3 mei 1861	80.10
W. Eveleens	5

De Arbovita is een oude benaming voor de Thuja, de levensboom, een conifeer, die veel voor hagen wordt gebruikt. De Sibuna is ook een conifeer, de Juniperus sabina of Cornus sibirica. De Wijmout pijn is de Weymoutsden of wel de Pinus strobus. Van al deze bomen is alleen de beuk overgebleven. Hij prijkt nog steeds als een monumentale boom in de pastorietaan. Het is een beschermde boom en staat op de monumentenlijst. De heer Theo Mens, een deskundige op dit gebied, heeft de boom en de tuin bekeken en kwam tot

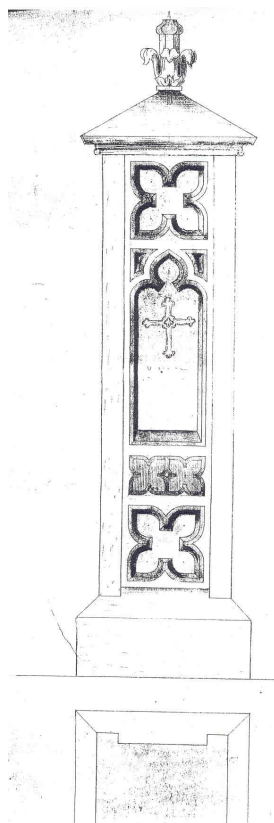
deze conclusies. Hij bezorgde ons ook het plaatje met het gedicht van de Fransman Louis Mercier.⁶

De poorten

Het kerkhof is voorzien van twee poorten: de Laanpoort en de Poort des Hemels. Op beide poorten staat in Gothische letters de tekst *Domus Dei et porta Caeli. (Huis van God en poort van de hemel)*

Begin 1862 is de poort gemaakt. November 1861 meldt I. Meendermann, steenhouwer te Amsterdam, maar woonachtig te Gildehaus, de leverantie van steen, welke hij overeengekomen is met de heer J.A.H. Hanekar voor pastoor Eulenbach. Voor f65.- biedt hij aan: 5 stuks bewerkte Bentheimer stenen inhoudende 721 kubieke palmen; met de leverantie van de ruwe steen, arbeidsloon en franco te Alkmaar aan de wal. Daarbij verbindt hij zich om het materiaal binnen 2½ maand te zullen afleveren. Dat hij woord gehouden heeft bewijst de volgende rekening.

*Den Zeereerwaarde Heer Eulenbach
pastoor te Oudorp debet aan J. Meendermann
Voor aan Uw Eerwaarde geleverde Bentheimer steen
dienende voor het Kerkhof alhier vijf stuks, bedragen
met steen, arbijsdloon en vragt de somme van
Vijfzestig gulde, Zegge f 65.00. 7 maart 1862 J.
Meendermann*

Meedermann is niet alleen de leverancier, maar ook de ontwerper van de poort. Twee schetsjes van zijn hand zijn in het parochie archief te vinden. De huidige poort blijkt dus de originele poort te zijn, zij het enigszins in beschadigde vorm. Het schilderwerk in het middenvlak van de pilaren is totaal verdwenen evenals het opschrift boven de poort. Het zou opnieuw kunnen worden aangebracht.

Het ijzeren hek kan het aanbevolen hek van pastoor Meijer nog wel zijn. Een rekening van de aanschaf is niet aanwezig. De leverantie van de benodigde materialen blijkt voor één poort te zijn. De tweede poort zal van ander materiaal zijn gemaakt en stond, waarschijnlijk net als nu, aan de Munnikenweg. Of mogelijk zelfs op een andere plek, gezien het kerkhof in

den beginne veel kleiner was en de hele situatie anders tot en met de plek waar de vorige kerk heeft gestaan.

De volgende rekening komt van de hand van de heer J.H.A Hanekar voor het vervaardigen van de twee pilaren.

<i>benaming</i>	BEGROTING			
<i>Bentheimer steen</i>			<i>gulden</i>	<i>cents</i>
<i>Onderstuk</i>	<i>Twee stuks</i>	<i>0.90x0.90x0.33=</i>	<i>0.535</i>	<i>kub.El.</i>
<i>fleurons</i>	<i>Twee</i>	<i>" " 0.35x0.29x0.29=</i>	<i>0.059</i>	<i>" "</i>
<i>Dekstuk</i>	<i>Een</i>	<i>" " 0.65x0.65x0.30=</i>	<i>0.127</i>	<i>" "</i>
			<i>0.721</i>	<i>kub.El. ..</i>
<i>twee en vijftig gulden de Kub. El.</i>			<i>37.49</i>	
<i>Voor het maken van ieder der 2 onderstukken 5 guld.</i>			<i>10.00</i>	
<i>" " " " iedere fleuron 11 guld.</i>			<i>22.00</i>	
<i>" " " " het dekstuk 4.60 cent</i>			<i>4.60</i>	
<i>Voor stellen en plaatsen met steigeren</i>			<i>12.00</i>	
<i>Voor het glad bepleisteren van de twee paneelen, met leverantie van het benodigde enz.</i>			<i>5.00</i>	
<i>Voor schilderen met leverantie der verfstoffen.</i>			<i>15.00</i>	
			<i>106.09</i>	
<i>Winst voor den aannemer 10%</i>			<i>10.60</i>	
			<i>116.69</i>	

*Aldus totaal honderd zestien gulden en negen en zestigcenten.
(Ondertekend) J.A.H. Hanekar Bouwkundige*

Begravenen op het kerkhof

Het kerkhof is verdeeld in twee vakken: de noord- en zuidzijde. In het kruis is ruimte voor dubbele graven, waar Jacob Stroomer een gemetseld graf heeft (de erven van 1867) en Cornelis de Graaf, uit Alkmaar (de erven van 1872), een dubbel graf. Graf nummer 1 aan de noordzijde is van Jacob Kunst. Graf nummer 1 aan de zuidzijde is van Jacob Koning, beiden eerste klasse.

Van de eigen graven is de zuidzijde het meest in trek, daar zijn in de periode 1862-1880, 18 personen begraven, tegen 4 personen aan de noordkant.

In 1869 zijn 12 personen begraven. Dit bracht f 107.- op. Daarvoor is betaald: wegens het doodgraven f 10.-, klokluiden f 8.-, kosterij f 8.-, zangkoor f 6.- en aan doodgravers aandeel in contributie f 3.-, totale uitgaven f 35.-.

Jacob Luken is in 1879 de doodgraver. Hij maakte over het laatste kwartaal van dat jaar een lijst van begraven personen. Dit waren: een levenloos kind van Dirk Deen 12 september; Simon Jonkees 24 september 79 jaar; Theodora Mathilde Fransisca Meulman 10 november, 9 weken; Cornelia Anthonia Maria Swaert 3 jaar 8 maanden, 18 november; Elizabet Lokat 47 jaar 8 maanden, 30 november; Theresia Maria Zoller 84 jaar, 6 december. ⁵

Om in de stijl van het 40-jarig jubileum te blijven, en 40 een magisch getal is voor dit feest, volgen nu 40 personen die in de begintijd van het kerkhof daar een eigen graf hebben aangeschaft.

Eigen graven op het kerkhof te Oudorp

1862-1880

- 1 Jacob Kunst (de erven van) Eerste Klasse aan Noordzijde no. 1, mei 1862
- 2 Jacob de Koning (de erven van) Eerste Klasse aan de Zuidzijde no. 1
- 3 Cornelia Maria Koorn wed. P. Schaap Eerste Klasse aan de Zuidzijde no. 2
- 4 Pieter Apeldoorn Eerste Klasse aan de Zuidzijde no. 8
- 5 Joannes Gerardus Krien Schulten (de erven van) Tweede Klasse aan de Zuidzijde no. 1
- 6 Hendrik de Graaf (de erven van) Derde Klasse aan de Zuidzijde no. 1
- 7 Willem Mooij Derde Klasse aan de Zuidzijde no. 2, oct. 1867
- 8 Jacob Stroomer (de erven van) gemetseld graf in het Kruis april 1867
- 9 Wed. P. Zuurbier Grietje van Dam, Eerste Klasse aan de Zuidzijde no. 3, aug. 1868
- 10 Wilhelmina van Oirschot Tweede Klasse Zuidzijde no. 2, Maart 1866
- 11 Dirk Bloothoofd Tweede Klasse Zuidzijde no 3, 28 sept. 1868
- 12 Wed. Lambertus Water Derde Klasse Zuidzijde no. 3, 17-Maart 1869
- 13 Theodorus Laurentius Schermer (de erven van) te Alkmaar overleden 5 july 1871 Tweede Klasse Zuidzijde no.4
- 14 Erven van Cornelis Graaf te Alkmaar overleden Dec. 1872 dubbel graf in het Kruis
- 15 Maartje Boots vr. Matte Zuurbier overl. 8 Dec. 1872 Eerste Klasse Zuidzijde no. 9
- 16 Jacob Schipper Eerste Klasse Zuidzijde no.5 N.B. den 10e jan. 1873 is hierin begraven een kind Adrianus hetgeen 22 Aug. 72 geboren was, en een ander kind overgebracht.
- 17 Jan Doodeman Eerste Klasse Zuidzijde no 10 en daarin begraven Antje Pepping (2 April 1879)
- 18 Wouter Buren Eerste Klasse Noordzijde no. 8 en daarin begraven zijn dochter Antje Maart 1873
- 19 Piet Blom Eerste Klasse no 11 aan de Zuidzijde en daarin begraven de beenderen zijner ouders en dochter Margarita Item Piet Blom no. 12
- 20 Arie Bos Tweede Klasse Zuidzijde no. 7 en daarin begraven zijn zoon

Willem echtgenoot van Elisabeth Heddes

- 21 Freek de Goede Tweede Klas no vijf
- 22 Cornelis Zuurbier (Engelsman Eerste Klas no. 4
- 23 Arie Hille Tweede klasse no. 4 Noordkant
- 24 Ariaen Luken Derde Klas Zuidzijde no.4
- 25 2 jan. 1875 Laurens Louwe Derde Klasse Zuidzijde no. 5
- 26 Wed. P. Hoff Tweede Klasse Noordz. no. 1 nu geroyeerd 1879
- 27 de Heer Paleari te Alkmaar Tweede Klas N. zijde 1880
- 28 C. Poland Derde Klasse Zuidzijde
- 29 P. Leering Derde Klasse ⁷

1862-1885

Eigen graf

- 30 NO.1 Jacob Kunst, 2 mei 1862
Anna Brakenhof vr. v. Jan Kunst, 1863
Jacob Luke, 2 aug. 1864, 23 weken
Aagje Kunst, 21 maart 1871, 10 dagen
Ellisabeth Kunst, 9 jan. 1872, 29 uren
Maritje Hen, 8 maart 1873, 59 uren
Jacob Kunst, 12 sept. 1883, 3 weken
Antje Quax 5 aug. 1885, 45 jaren v. Basth.? Kunst
Anna Kunst, 16 aug. 1885, 16 dagen
- 31 NO. 2 Pieter van Dam, 5 jan. 1863, 49 jaren
Teun Suurbier, 9 juli 1864, 49 jaren
Arie van Dam, 31 jan. 1865, 81 jaren 11 m(aanden)
Willem Punt, 6 febr. 1865, 66 jaren
- 32 NO. 3 Dirk van Baar 13 juni 1865, 45 jaren
Klaas Stet, 20 juni 1866, 72 jaren
Lauw van Dam, 3 mt. 1869, 56 jaren
Anthonia Petronella van Dam, 3 nov. 1884, 8 dagen
- 33 NO. 4 Cornelis Trompetter, 18 aug. 1875, 74 jaren
Trijntje Trompetter, ... oud 58 jaren, 24 juni 1880
- 34 NO. 5 Elisabeth Bijman, 3 mt. 1881, 31 jaren
- 35 NO. 6 Neeltje Zuurbier, 1 apr.? 1885, 53 jaren
- 36 NO. 10 Jan Stromer, 11 dec. 1882
- 37 NO. 11 Cornelia Bos, 7 dec. 1887 vr. v. Kl. v. Dam ⁸
- 38 1867 Jacob Stroomer
- 39 1867 Willem Mooij, 3e klasse
- 40 1867 Cornelia Schalkwijk, 2e klasse

¹ Parochie archief inv. 001.001 notulen kerkbestuur

² 121.01 alle correspondentie rond het kerkhof

³ PA inv. 121.02, offeraars

⁴ Rijksarchief Haarlem, inv. Bisschoppelijk Archief Haarlem, toegang 306, Parochie Oudorp inv. 449

⁵ PA inv. 122.03-122.06, begraven personen 1861-1895

⁶ Vertaling: Een boom planten is een blijk van vertrouwen in de aarde. Een daad van hoop op de toekomst. Een handeling van naastenliefde jegens de toekomstige geslachten die van zijn vruchten zullen genieten, wanneer wij er niet meer zullen zijn.

Louis Mercier 1740-1814.

⁷ PA inv. 112.01, rekening wegen het kerkhof

⁸ PA inv. 122.06, eigen graven op het kerkhof

OPROEP

NGV 60 jaar jong

OPROEP

Tijdens het feest van 60 jaar NGV op za. 13 mei 2006 in de Jaarbeurs in Utrecht worden o.a. uitgaven gepresenteerd met kwartierstaten van leden. Hebt u nog wat liggen, kunt u nog wat maken, stuur het vóór 1 november op.
Daarnaast zoeken we enkele vrijwilligers die opzoekwerk kunnen doen over migratie in archieven. Wie wil??

Opgave a.u.b. bij vice-voorzitter Jos Kaldenbach, zie omslagpagina.

In de volgende nummers o.a:

- Meer informatie over de afdelingsavonden
- De vaste rubrieken 'Voor u gelezen' en 'Boekbespreking'
- Merkwaardige vernoemingen
- Kaas-Cheese-Käse-Fromage-markt in Alkmaar (dl. 2)
- De herkomst van Cornelis Coornhert, medicinae doctor en brouwer in 't Swaert, overleden Alkmaar 15-12-1683
- Uw eigen bijdrage? Kopij kunt u natuurlijk blijven insturen!